

O wybitnych myśliwych w Pułtusk na XV Konferencji z cyklu „Łowieckie spotkania”

W zespole hotelowo-rekreacyjnym, usytuowanym w odrestaurowanym zabytku – pułtuskim zamku nad Narwią – na skraju Puszczy Białej, będącym, między XIII a pierwszą połową XIX wieku własnością biskupów płockich, gościli naukowcy, znawcy dziejów łowiectwa, działacze i myśliwi, by rozmawiać o kulturze, historii i wybitnych postaciach kształtujących te fascynujące dziedziny życia.

Po radośnie brzmiących tonach powitania myśliwskiego, odegranego przez uczestników II Konkursu Muzyki Myśliwskiej „Kresowa Dusza”, konferencję otworzyła i powitała gości Katarzyna Dudek – przewodnicząca ZO PZŁ w Ciechanowie, zapowiadając *niezwykły weekend, pełen muzyki, historii, sztuki, tradycji, spotkań i smaków, w którym kultura łowiecka wybrzmi na wiele sposobów: od dźwięków rogów myśliwskich, przez opowieści o wybitnych postaciach polskiego łowiectwa, po sztukę i kulinarne dziedzictwo*. Mówczyni podkreśliła konieczność zachowania i pomnażania dziedzictwa kulturowego – chluby polskiego

„Powitanie” w wykonaniu uczestników konkursu Muzyki Myśliwskiej „Kresowa Dusza”, pierwszy z lewej dr Maciej Strawa - prezes Klubu Sygnalistów Myśliwskich PZŁ

łowiectwa, ważnego instrumentu istotnego przy ukazywaniu właściwego wizerunku polskiego myśliwego oraz wyraziła wdzięczność prof. Dariuszowi J. Gwiazdowiczowi za umiejscowienie konferencji w Pułtuskach oraz dyrektorowi Domu Polonii Michała Kisielowi za gościnne przyjęcie a prof. Tomaszowi Motylowi za stworzenie pięknej wystawy malarstwa *nadającej wydarzeniu wyjątkowego charakteru i pozwalającą spojrzeć na przyrodę oraz kulturę łowiecką przez pryzmat sztuki, wrażliwości i piękna*. W klimacie niezwykle nastrojowych, realistycznych pastelów, widzianych wcześniej w naturze, w różnych porach roku wrażliwym okiem myśliwego i wszechstronnego biologa dzikiej przyrody, wprowadził sam artysta, promując, przy okazji, najnowsze, bogato ilustrowane wspomnienia „Pszczoły i słonki”.

Część roboczą konferencji objął we władanie prof. dr hab. Dariusz J. Gwiazdowicz, *spirytus movens* i twórca piętnastu dotychczasowych „Łowieckich spotkań”, z których pułtuskie było trzecim, poświęconym pamięci ludzi wyjątkowo zaangażowanych w budowanie lepszej rzeczywistości, nie tylko łowieckiej. Profesor szczególne słowa podziękowania za odwagę w podejmowaniu licznych wyzwań i organizację konferencji skierował w stronę Katarzyny Dudek, podziękował prelegentów za *przypomnienie sylwetek myśliwych, którzy pozostawili po sobie nie tylko pamięć wśród najbliższych, ale pozostawili też swój dorobek naukowy, artystyczny czy organizacyjny*.

Katarzyna Dudek - przewodnicząca
ZO PZŁ w Ciechanowie

Prof. dr hab. Dariusz J. Gwiazdowicz

Według opinii profesora – opiekuna naukowego konferencji – autorzy podeszli do tematu indywidualnie: koncentrowali się na faktach biograficznych, analizowali dzieła, aktywność organizacyjną, przywoływali wspomnienia. Za tę *wyjątkową mozaikę namalowaną słowem*, wyraził prof. Gwiazdowicz serdeczne podziękowania.

Prof. dr hab. Tomasz Motyl

Maciej Kisiel
dyrektor Domu Polonii w Pułtusk

XV-wieczny Zamek - siedziba Domu Polonii w Pułtusk

Od lewej: prof. D. J. Gwiazdowicz, K. Mielnikiewicz, dr M. Strawa, dr M. Synak,
W. Smolski prof. A. Matulewska

Uczestnicy konferencji, uczniowie Technikum Leśnego w Tucholi

Od lewej: Igor Bloch, Marek Stańczykowski, Andrzej Sumliński, Michał Wojtyła

Młodzi uczestnicy konkursu sygnalistów „Kresowa Dusza”. Po prawej w 2 rzędzie Tomasz Sobalak

Leszek Semaniuk (po lewej)
i Ryszard Ochwat

Marek Stańczykowski, Irina Moniewska,
Jerzy Moniewski i Ryszard Ochwat

Prof. Tomasz Motyl na tle własnych obrazów, prezentuje książki swojego autorstwa

Od lewej: Antanas Valincius z Litwy, Jacek Sakowicz - prezes Międzynarodowego Stowarzyszenia Dziedzictwa Przyrody i Kultury Łowieckiej, Waldemar Smolski - prelegent

Prelegenci w swych opowieściach, obok wątków łowieckich, wskazali na liczne zasługi bohaterów konferencji, także w innych dziedzinach życia, na zróżnicowaną ich aktywność i dokonania, które „wagowo”, ze społecznego punktu widzenia, przewyższają niejednokrotnie te myśliwskie, bardzo nam bliskie.

Waldemar Smolski – dokumentalista, znawca historii polskiego łowiectwa i publicysta przygotował opowieść o Sewerynie Walentynie Sieczka-Krogulskim (1850–1933) h. Grabie.

Referat Waldemara Smolskiego o wybitnym galicyjskim myśliwym, poecie, publicyście i działaczu łowieckim, organizatorze i jurorze wystaw łowieckich, sędzią w zawodach strzeleckich, prezesie Towarzystwa Myśliwskiego Św. Huberta we Lwowie, członku Galicyjskiego Towarzystwa Łowieckiego, redaktorze naczelnym „Łowca” w latach 1914–1918, kawalerze „Złomu” i członku Honorowym Galicyjskiego Towarzystwa Łowieckiego, jest, podobnie jak pozostałe referaty, ważny, interesujący i kształcący. Poznając biografię wybitnych myśliwych i działaczy, poznajemy historię polskiego łowiectwa: ówczesne organizacje i stowarzyszenia, wydarzenia kulturalne i strzeleckie, tworzenie prawa, sylwetki wielu działaczy łowieckich, literaturę i prasę oraz nieznane archiwalne dokumenty, będące w prywatnych zasobach kolekcjonerskich.

Autor niniejszego artykułu zaprezentował sylwetkę Edwarda hr. Krasińskiego, ostatniego ordynata opinogórskiego, współzałożyciela Centralnego Związku Polskich Stowarzyszeń Łowieckich i wieloletniego członka zarządu, budowniczego Biblioteki i Muzeum Ordynacji Krasińskich. Hr. Edward, bestialsko zamordowany przez hitlerowców w Dachau w 1940 roku, jest potomkiem lub kuzynem znakomitości myśliwskich, społeczników, żołnierzy, poetów, kolekcjonerów, m.in.: gen. Wincentego Krasińskiego – dowódcy wojsk napoleońskich walczących pod Somosierrą, Zygmunta – trzeciego wieszczą, autora „Nieboskiej komedii” myśliwego o wyjątkowej pasji, niestety niespełnionej, Adama – biskupa, przywódcę Konfederacji Barskiej, Ludwika – magnata z Krasnego – współzałożyciela Cesarskiego Towarzystwa Prawidłowego

Waldemar Smolski

Krzysztof Mielnikiewicz

dr Tomasz Sobalak

Myślistwa, Adama i Józefa z Radziejowic i wielu innych, których polowania słynęły ze wspaniałej organizacji i udziału w nich myśliwych z pierwszych stron gazet (Sienkiewicz, Chełmoński, Kossakowie, Czerwertyński i in.).

Dr Tomasz M. Sobalak – wielkopolski leśnik, myśliwy, publicysta, członek Komisji Wyceny i Oceny Trofeów Łowieckich przy ZO PZŁ – zarysował drogę życiową Wiesława Krawczyńskiego (1884–1962), wybitnego leśnika i myśliwego, na której kamieniami milowymi były m.in.: studia leśne w wiedeńskiej Akademii Ziemiańskiej, praca na różnych stanowiskach (od adiunkta do dyrektora) w lasach ordynackich Romana Potockiego w Łańcucie, kierowanie Nadleśnictwem Zielonka oraz prowadzenie wykładów z leśnictwa i łowiectwa na Wydziale Leśnym UP, wydanie podręcznika „Łowiectwo”, do dziś często cytowanego, praca na Uniwersytecie Lwowskim, a po II wojnie światowej na uczelniach krakowskich.

dr Marcin Synak

Dr Marcin Synak – dyrektor Muzeum Historyczno-Etnograficznego im. J. Rydzkowskiego w Chojnicach – autor obszernej monografii biograficznej poświęconej Janowi Pawłowi Łukowiczowi (1886–1957), którego umieścił w poczcie najbardziej zasłużonych działaczy łowieckich ubiegłego stulecia. Prelegent wymieniał mnogość dokonań zawodowych (lekarskich) i łowieckich Łukowicza, niekwestionowanego lidera środowiska pomorskich myśliwych, założyciela Zachodnio-Pomorskiego Klubu Myśliwych w Chojnicach, uznanego hodowcę psów myśliwskich, menera, sędziego kynologicznego i organizatora pierwszego w wolnej Polsce pomorskiego konkursu wyzłów. Łukowicz, członek licznych stowarzyszeń łowieckich okresu międzywojennego, w końcu lat 30. ub. wieku zasiadał w NRŁ i Kapitulie Odznaczeń Łowieckich. Józef W. Kobylański określił J. P. Łukowicza przodownikiem pracy na niwie łowieckiej i orędownikiem kultu św. Huberta – ku czci którego ufundował krzyż w nadleśnictwie Klosnowo oraz inne artefakty: płaskorzeźby, obeliski kielich mszalny i obrazy. Dom Łukowicza Kobylański porównał do przebogatego muzeum, biblioteki i archiwum.

Prof. dr hab. Aleksandra Matulewska, jedna z najaktywniejszych animatorek łowieckiej działalności kulturalnej w Wielkopolsce, aktywna członkini Komisji Kultury Łowieckiej NRL, publicystka i znawczyni literatury języka łowieckiego, przybliżyła słuchaczom sylwetkę Juliana Ejsmonda, pisarza, poety, redaktora „Przeglądu Myśliwskiego” i „Łowca Polskiego”, współredaktora ustawy łowieckiej z 1927 roku, tłumacza dzieł, pisanych po łacinie: Owidiusza, Sarbiewskiego, Kochanowskiego. Prelegentka w oparciu o niepublikowane źródła sądowe przybliżyła m.in. okoliczności tragicznej śmierci Ejsmonda, spowodowanej brawurową jazdą prof. J. Domaniewskiego, wiozącego nocą i krętą trasą ze schroniska przy Morskim Oku, uczestników Kongresu PEN-Clubów. W wykładzie nie zabrakło też twórczości inspirowanej przyrodą i łowiectwem – poezji, felietonów, prozy, która wielu myśliwym ukształtowała wrażliwość na piękno przyrody, czar słowa, a w ostatnich latach życia pozwalała wspominać rykowiska, igrzyska cietrzewie i głuszcowe, zajęcia naganki, kaczki złoty i towarzyskie spotkania w kniei.

Prof. dr hab. Władysław Chałupka, zasłużony genetyk i fizjolog roślin, członek Komitetu Nauk Leśnych Polskiej Akademii Nauk. Pracownik Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku, przedstawił biogram doc. Tadeusza Puchalskiego (1901–1979), leśnika i myśliwego o licznych talentach: przede wszystkim dociekliwego naukowca i praktyka podejmującego badania drzew i lasu w kompleksach górskich, następnie w dobrach kórnickich, organizatora Katedry Hodowli Lasu na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego, autora licznych książek fachowych. Puchalski, pasjonat łowiectwa, wybitny znawca broni śrutowej i technik strzelania, które doskonalił głównie ze względów etycznych, wykorzystał do opracowania bibliofilskiego wydania książki, pięknie zilustrowanej przez Andrzeja Strumiłłę, pt. „Broń śrutowa i technika strzelania”. Zbigniew Puchalski wrażliwy esteta, muzyk – wiolonczelista, zapamiętany został przez kolegów i współpracowników, jako człowiek mądry, uczciwy, koleżeński, empatyczny, wzór skromności i nieprzeciętny fachowiec.

Prof. dr hab. Władysław Chałupka

Prof. dr hab. Aleksandra Matulewska

Bartosz Marzec – redaktor naczelny „Łowca Polskiego”, opisał, poza wątkami myśliwskimi i relacjami Zielińskiego z Ernestem Hemingwayem, udział p. Bronisława w wojnie obronnej 1939 roku, ucieczkę z transportu wiozącego polskich oficerów do sowieckich łagrów lub miejsc straceń, uczestnika Powstania Warszawskiego – oficera Kedywu, oskarżonego po wojnie o szpiegostwo i przygotowanie zamachu na KRN, Sejm Ustawodawczy i rząd RP, osadzonego niesłusznie w więzieniach Mokotowa i Rawicza.

Opowieści Bartosza Marca słuchało się z przyjemnością i z zainteresowaniem, gdyż były one okraszone ciekawymi epizodami z życia Hemingwaya i Zielińskiego, z ich kilkudniowego pobytu w Kethum w stanie Idaho, gdzie rozmawiali przy butelce kalifornijskiego chianti o wojnie, i literaturze, polowali na bażanty i króliki, gdzie na zawsze utrwaliła się ich przyjaźń.

Andrzej Arcimowicz, artysta plastyk, grafik publicysta odtwarzał „z natury” przy mikrofonie i ekranie postać Mirosława Jana Pokory (1933–2006), swego przyjaciela, towarzysza łowów, współpracownika redakcyjnego oraz mistrza kulinarnego, ale przede wszystkim wspaniałego artystę, ilustratora książek i czołowych magazynów prasowych krajowych i zagranicznych, związanego przez 40 lat z „Łowcem Polskim”. Prelegent, prezentując grafiki Mirosława Pokory rysowane krótkimi charakterystycznymi kreskami, uznał je za całkowicie autorskie, tak charakterystyczne i rozpoznawalne, że nie sposób przypisać ich żadnemu innemu autorowi. Kolorytu, autentyczności, humoru opowieści dodawały opisy licznych epizodów z wypraw łowieckich, które A. Arcimowicz przeżył z M. Pokorą i innymi znakomitościami (R. Bratny, B. Czeszko, A. Strumiłło, K. Winkler, J. Suzin i in.), i które obrośnięte czasem, powtarzane przy ogniskach, spotkaniach towarzyskich i rodzinnych stołach nabierały anegdotycznego wymiaru.

Andrzej Arcimowicz

Bartosz Marzec

dr Maciej Strawa

Dr Maciej Strawa – prezes Klubu Sygnalistów PZŁ, rozpoczynając prelekcję przyznał, że mówienie o swym nauczycielu, koledze i przyjacielu, z którym przez lata stapał po szlakach wyścielonych nutami sygnałów i muzyki myśliwskiej, jest satysfakcjonujące, ale też trudne i odpowiedzialne, zwłaszcza gdy słuchaczami są członkowie najbliższej rodziny Piotra Grzywacza (1958–2016) – żona Joanna i syn Karol oraz licznie zgromadzeni sygnaliści myśliwscy, także uczniowie tucholskiego technikum leśnego, w którym pracował Piotr niemal przez całe życie zawodowe. Wykład był wzruszający, zwłaszcza dla starszych słuchaczy, którzy Go znali, bądź uczestniczyli w koncertach organizowanych przez Piotra, czytali jego książki, słuchali prelekcji ubarwiającej je grą

na kilkunastu rodzajach rogów myśliwskich. Maciej Strawa pokazał marsz Piotra Grzywacza ścieżkami szkolnymi, zawodowymi, społecznymi (w samorządach, organizacjach lokalnych i muzycznych, łowieckich), festiwalowymi, kolekcjonerskimi (Muzeum Sygnałów Myśliwskich w Tucholi) oraz kompozytorskimi. Zapamiętał Piotra jako człowieka szlachetnego i życzliwego, w pełni oddanego wartościom ochrony przyrody i kultury łowieckiej, z dumą demonstrującego piękno muzyki myśliwskiej i rozślawiającego polskie tradycje łowieckie w Europie.

Referat wspominający zasłużonego kynologa, płk. Piotra Aleksandra Kartawika (1918–1969) nie został wygłoszony z uzasadnionych przyczyn. W rozszerzonej formie został zamieszczony w publikacji pokonferencyjnej. Rozszerzone informacje o bohaterach prelekcji znalazły się w towarzyszącej konferencji publikacji książkowej, bogato ilustrowanej, zredagowanej przez prof. dr. hab. D. J. Gwiazdowicza, dystrybuowanej przez ZO PZŁ w Ciechanowie.

Prof. D. J. Gwiazdowicz z Katarzyną Dudek, w podziękowaniu za czynny udział w konferencji, wręczyli prelegentom i współorganizatorom imprezy arkusiki znaczków pocztowych z wizerunkami bohaterów referatów, zaprojektowanych przez Krzysztofa Mielnikiewicza.

Na kolejne, XVI „Łowieckie spotkania”, zatytułowane „Puszcza Białowieska i Łowy” zaprosił do Białowieży Jacek Sakowicz – prezes Międzynarodowego Bractwa Dziedzictwa Przyrody i Kultury Łowieckiej, organizator imprezy. Spotkanie w auli Technikum Leśnego odbędzie się 3 października o godz. 900. Telefon kontaktowy: 603 934 338.

Uroczysty i smaczny obiad oraz atrakcyjny rejs gondolami zakończył pułtuską konferencję.

Krzysztof Mielnikiewicz
tekst i fot.

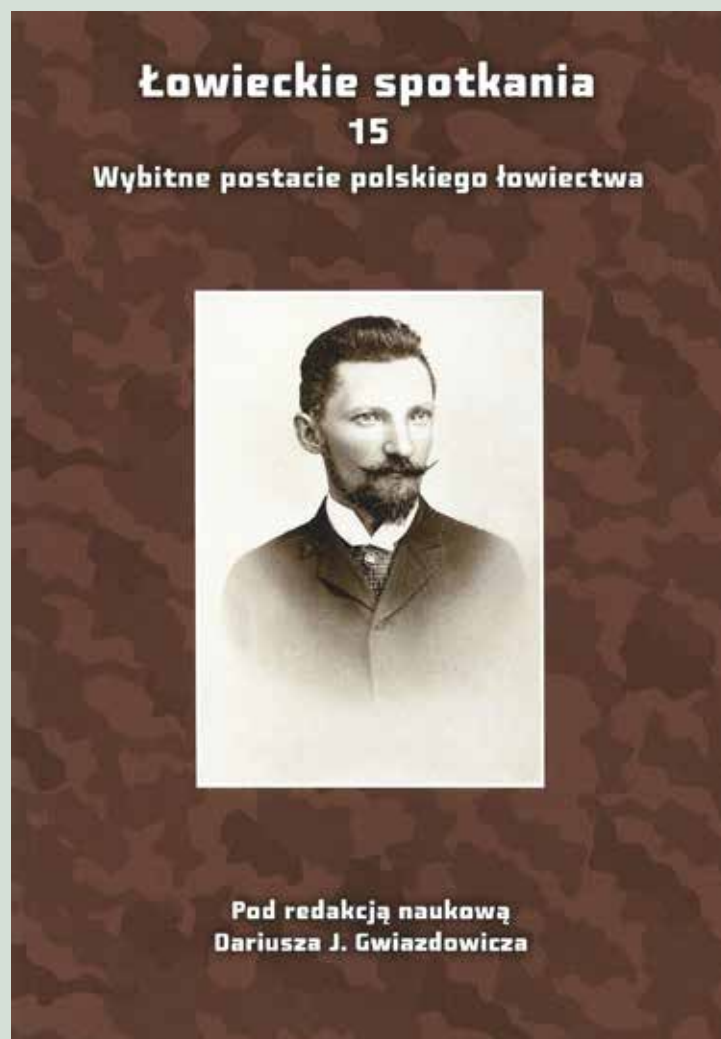
Organizatorzy konferencji, prelegenci i goście z pamiątkowymi arkusikami znaczków pocztowych:
 Maciej Strawa, Maciej Kisiel, Joanna Grzywacz, Aleksandra Matulewska, Tomasz Sobalak,
 Waldemar Smolski, Marcin Synak, Bartosz Marzec, Andrzej Arcimowicz, Władysław Chałupka,
 Tomasz Motyl, Katarzyna Dudek, Dariusz J. Gwiazdowicz, Krzysztof Mielnikiewicz

Pamiątki IV Festiwalu Kultury Łowieckiej w Ostrowi Mazowieckiej odebrali: red. naczelny Bartosz Marzec - w podziękowaniu za patronat medialny „Łowca Polskiego”, prof. Dariusz J. Gwiazdowicz, Katarzyna Dudek w imieniu Bogdana Złotorzyńskiego - redaktora naczelnego „Braci Łowieckiej”, patrona medialnego

Ku pamięci: prelegenci, organizatorzy, goście

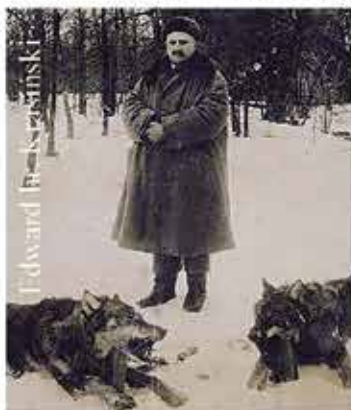
Publikacja konferencyjna

XV ŁOWIECKIE SPOTKANIA

„Wybitne postacie polskiego łowiectwa”

Pułtusk, 5 września 2026 r.

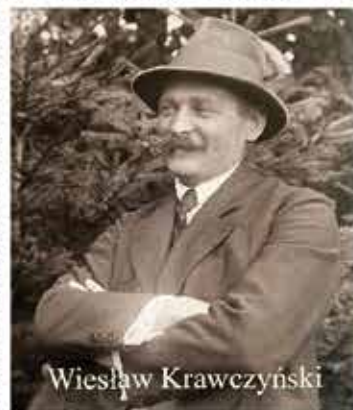
Edward Rebski

POCZTA POLSKA S.A. 350g a

Seweryn Krogulski

POCZTA POLSKA S.A. 350g a

Wiesław Krawczyński

POCZTA POLSKA S.A. 350g a

Julian Ejsmond

POCZTA POLSKA S.A. 350g a

płk Piotr Kartawik

POCZTA POLSKA S.A. 350g a

Bronisław Zieliński

POCZTA POLSKA S.A. 350g a

Doc. Józef Puchalski

POCZTA POLSKA S.A. 350g a

Mirosław Pokora

POCZTA POLSKA S.A. 350g a

Piotr Grzywacz

POCZTA POLSKA S.A. 350g a

Projekt:
Krzysztof Mielnikiewicz

Prelegenci: Andrzej Arcimowicz, prof. dr hab. Władysław Chatałupka, dr Tomasz Sobalak,
dr Natalia Kartawik, Bartosz Marzec, prof. UAM dr hab. Aleksandra Małulewska, Krzysztof Mielnikiewicz,
Waldemar Smolski, dr Maciej Strawa, dr Marcin Synak. Organizator: konferencji Katarzyna Dudek

XV Konferencja popularno-naukowa pod opieką
naukową prof. dr. hab. Dariusza J. Gwiazdowicza